

Tropenkolder, clash tussen twee culturen

Tropenkolder is een sleutelroman met autobiografische trekken, waarvan het verhaal zich afspeelt aan het eind van de jaren negentig van de vorige eeuw. De lezer wordt deelgenoot gemaakt van situaties en gebeurtenissen die onafwendbaar naar het grote echech zullen leiden, naar een daverende clash tussen twee culturen, de Antilliaanse c.q. Bonairiaanse en de Nederlandse.

De handeling begint op het verstikkend hete schoolplein van SGB, de Scholen Gemeenschap Bonaire, waar een leraar zijn klas niet in kan omdat de obstructie drijvende, treiterende conciërgé Tanga, een voormalige bajesklant, de sleutel van de klas weigert af te geven, in de wetenschap dat hij wordt gesteund door directeur Maduro, een incompetente, door de katholieke kerk geprogeerde Bonairiaanse 'schoolleider', die Andeweg suikerzoet meedeelt dat hij, Andeweg, als Nederlander de infame geschiedenis van de slavernij heeft geërfd en dus, suggereert de sluwe blik in zijn ogen, een toontje lager moet gaan zingen.

Tanga en Maduro, een onfris duo dat de pest heeft aan Nederlanders. In dezelfde mate als de bij de SGB werkzame Nederlanders de pest hadden aan Bonairianen. Vanuit dit kweekbed van haat en onbegrip voltrekt zich onstuitbaar een cultureel drama, dat zich manifesteert in een aantal over elkaar heen buitende gebeurtenissen die door de auteur op meesterlijke wijze en op een zeer onderhoudende, stijlvolle, coherente en transparante manier worden verteld en in de hand gehouden.

Lamlendig en corrupt

De dragers van het verhaal zijn Frank Andeweg, leraar maatschappijleer en journalist voor een Nederlands-Antilliaanse krant (men herkent het Antilliaanse Dagblad), en Wiebe Kramer, een leraar Nederlands, die, net als zijn vriend Frank, ook artikelen voor een krant schrijft. Door hún ogen wordt kennisgemaakt met een, volgens hen,

lamlendige en corrupte Bonairiaanse samenleving. De zware shag rokende Wiebe, die al langer in het Caribisch gebied werkzaam is, heeft de gewoonte om zijn frustraties om te zetten in simplistische en racistische one-liners en ongevraagde adviezen: "Nagel die apen aan de schandpaal, Frank!"

Wiebe Kramer heeft een ijzere discipline in de klas en hij geeft geheel gratis zijn recept voor een goede ordehandhaving door aan zijn vriend. "Zet een leerling een keer in de prullenbak! Dat zijn ze thuis gewend!" Ook schetst Wiebe, zinspelend op de seksuele activiteiten van nogal wat leerlingen, de volgende rooskleurige toekomst voor enkele Mavo-3 meisjes: "In de bosjes, Frank, daar ligt hun toekomst!" Over de collega's is Wiebe evenmin te spreken. "Het is gewoon een lul. Een arrogante klootzak. Net zoals iedereen hier..."

Langzaam begint de lezer wat sympathie te voelen voor Maduro en Tanga. Wie zou niet de pest krijgen aan zo'n neo-koloniaal type als Wiebe Kramer? Maar Tanga raakt dat begrip van de lezer al snel kwijt. Tanga laat geen gelegenheid voorbijgaan om te laten merken dat de Nederlanders wat hem betreft kunnen oprotten en zijn uitspraken worden hoe langer hoe duidelijker. "Hier zijn we niet gediend van Hollanders zoals u [...], jullie weten alles beter. Maar wij blijven, jullie niet. Nooit. Jullie zijn als kakkerlakken. Die waaien ook altijd verder".

Reële feiten

Andeweg schrijft scherpe, op reële feiten gebaseerde artikelen over de corrupte politiek van Bonairiaanse politici

in samenwerking met Nederlandse bedrijven (je herkent Bouwbedrijf Koop Tjuchem dat smeergelden afboekt als acquisitiekosten) en dat wordt hem niet in dank afgenomen door politici als Janga. "Hier zijn we niet gediend van Hollanders zoals u. [...] ik zal er persoonlijk voor zorgen dat we niet meer worden betuteld door Nederlanders en mensen zoals u. De toekomst is van ons." Janga is duidelijk: "Zoals hij (= Chávez) de ver-amerikanisering van Venezuela voorkomt moeten wij de vernederlandsing van Bonai-

re tegengaan. En: "Lesgeven in het Nederlands betekent al bij voorbaat dat de helft van de leerlingen geen diploma haalt!" Ook Andeweg is niet bepaald iemand die over een erg groot empathisch vermogen beschikt. Als zijn Antilliaanse vriendin Minny hem vol trots de - wat onduidelijke - Indianentekeningen laat zien in een van de Bonairiaanse grotten, laat hij zich ontvallen: "Dat zijn vlekken, geen indianentekeningen." Het emotionele leven van Andeweg, evenals dat van zijn collega en vriend Wiebe, ken-

nelijk een expert op het gebied van sex met zwarte vrouwen ("Ze zijn goed. Wild. Primitief lekker") vertoont geen sporen van enige diepgang. Het zijn allebei verstandsmensen en passen van geen kanten op het eiland.

Hollandse klei

Beide Nederlanders, die, net als vele andere Nederlandse passanten, met al hun wortels in de Hollandse klei staan, willen de Antilliaanse 'mores' leren, maar dan wel hún - Nederlandse - mores. Dat lukt natuurlijk niet en hun frustratie neemt hand over hand toe. Ze worden langzamerhand wat paranoïde en zien zelfs de uiterlijke verschijningsvorm van de Bonairianen vanuit het negatieve: pikzwart kind, veel te dik lichaam, een dikke neger, een pikzwarte man, een vetklep, negerbillen, dik, lelijk, vette koeien, een pafferige vrouw, drie pikzwarte mannen, een gedrongen Antilliaanse, een moddervette man. Een niet on aardige fauna, waartoe ook directeur Maduro behoort, die de lesmethode welke is ontwikkeld door Andeweg nauwlettend in de gaten houdt. Elk hoofdstuk moet voorzien zijn van een dot katholieke religie. Maduro is niet voor niets van de Kerk afhankelijk. Alles is politiek.

Dwars door zijn tropenkolder heen blijft Andeweg lucide en hij spaart zichzelf daarbij niet. In het begin van het boek vertelt hij dat een Antilliaanse leerling in Nederland hem eens heeft gezegd dat Nederlanders zo raar ruiken, vooral 's morgens: 'naar rot'. Aan het eind van het boek valt hem iets op: "Ik stink [...] - naar rot, denk ik. Die Antilliaanse leerlinge had toch gelijk!"

Onvolkomenheden

De enige onvolkomenheden die in dit boeiende boek (dat overigens vol staat met treffende sfeertekeningen van het prachtige Bonairiaanse landschap) zijn te ontdekken

- een recensent moet altijd iets te zeuren hebben - zijn wat vreemde combinaties en taal- en stijlfouten als: 'de pas-saatwind rukt (?) mijn auto binnen', 'gortdroge (?) grond', 'bewegingsloos i.p.v. bewegingloos (komt nogal eens voor in het boek)', 'hij pruilt (?) zijn lippen', 'en juist daarom heb je een andere roeping (?) gekozen', 'beheerste (?) de gave van het vertellen', 'te allen tijden' i.p.v. 'te allen tijde'. Ook de correctheid van de Spaanse citaten laat hier en daar te wensen over. Op bladz. 6 van 'Tropenkolder' staat in het liedje van Joe Veras het woord 'basillo'. Dat bestaat niet in het geschreven Spaans. Bedoeld wordt 'vaco' (= leegte) en dan wordt het duidelijk. 'La primavera eterna' moet zijn 'la primavera eterna' (vertaald eeuwige lente), fouten als 'Entrada prohibido' (vert. 'verboden toegang' moet zijn 'prohibida') en 'Kaya peligro' (vert. 'Gevaarlijke weg' moet zijn 'peligroso') zijn wel gecorrigeerd in de verklarende - handige - woordenlijst achterin. Er wordt niet hele-

maal goed geciteerd uit het liedje 'Añoche soñé contigo' (vert. 'Vannacht heb ik van je gedroomd) van Antony Santos op blz. 179: 'Y después, en mis brazos se dormía y loré porque se tiene alegría'. Dat moet zijn 'sentía' en niet 'se tiene' (vert. 'En toen viel hij in mijn armen in slaap en voelde ik blijdschap').

En tot slot: wie vloekt in het Papiamentu moet dat wel goed doen. 'Coño pendeo (!)' bestaat bijvoorbeeld niet als vloek. Een advies aan alle Hollanders op de Antillen is: vloek nooit in het Papiamentu of in het Spaans. Het accent en de geringe beheersing van de vloek maken hem alleen maar belachelijk. En maken de vloekende een willige prooi van de Tanga's en Maduro's. Gebruik zonodig, naast het Wilhelmus, liever uw eigen krachttermen!

'Tropenkolder'. Auteur: Marcel de Jong. Uitgeverij: Passage, Groningen. Te verkrijgen: in de bekende boekhandels van Nederland en de Antillen.

door: Fred de Haas

Zes jaar

Zes jaar heeft hij er uiteindelijk over gedaan voordat auteur Marcel de Jong zijn debuutroman 'Tropenkolder' zoals hij het noemt 'op de plank' had. Eindelijk. Niet dat hij er geen plezier aan had beleefd, integendeel, de weg was een worsteling geweest, maar dan van het aangenaamste soort. Maar nu was ie ten einde en kwam er weer een andere weg: 'caminante no hay camino...'. Schrijven is een zoekproces, zei De Jong bij de presentatie van het door uitgeverij Passage uit Groningen uitgegeven boek bij de Delftse boekhandel Huyser. "Langzamerhand leer je je eigen personages kennen en daardoor kom je ook steeds dichterbij jezelf." Maar nu was het dus af en stond het boek

in zijn eigen boekenkast tussen de dichter-zeeman Slauerhoff, die alleen maar in zijn gedichten kon wonen, en de 'opwaaiende zomerjuren' van Oek de Jong. De Bonairiaanse Natalie Wanga verrichtte de 'aftrap' van de presentatie. Ze ontleepte de meervoudige identiteit van vele caribeñas en caribeños door zichzelf en haar ervaringen op de eilanden en in de wereld als voorbeeld te nemen en haalde ook enkele dichtregels van Antonio Machado aan om haar betoeg te illustreren: 'Caminante no hay camino. Se hace camino al andar...' (Reiziger er is geen weg, wegen wijzen zich al reizen de...., waarbij met 'de weg' in dit geval de weg van de schrijver wordt bedoeld).

INGEZONDEN

Zuid Afrika 2010, pabien

GEDURENDE ENIGE weken heeft de wereld kunnen genieten van het top-voetbal dat in Zuid-Afrika werd gespeeld tussen de volkeren van alle naties.

Ongeacht huidskleur werd op sportieve wijze gestreden om het wereldkampioenschap voetbal. Zuid-Afrika en de gehele wereld verdienen hiervoor lof. En dat in een land waar niet zo lang geleden een scheiding bestond tussen blank en de rest. De man die er het meest aan heeft bijgedragen om de apartheid te realiseren is de in Nederland geboren Verwoerd. Hij heeft het meeste bijgedragen om in de hele wereld weerzin op te wekken voor het krankzinnige beleid. De ergerniswekkende kleingeestigheid en arrogantie van Verwoerd heeft tot gevolg gehad dat aan de re-

putatie van de Zuid-Afrikaan in de hele wereld moeilijk te herstellen schade werd toegebracht. De voetbalwedstrijden om de wereldcup hebben deze schade in grote mate beperkt. Bij de finale tussen Nederland en Spanje was het goed om te zien dat Nelson Mandela tot de ere-gasten behoorde. Tijdens zijn terechtzitting indertijd zei hij onder andere "Ik heb mijn leven gewijd aan de strijd van het Afrikaanse volk." Op 12 juni 1964 veroordeelde rechter Quartus de Wet hem tot levenslange hechtenis. De geschiedenis leert ons dat Mandela na jaren gevangenisstraf vrijkwam en president werd van Zuid-Afrika. Een wijze Afrikaan zei: "Wie niet in wonderen gelooft, is geen realist."

JOHAN OLDENBOOM
Curaçao

Financiering van verkiezingscampagnes

OP 13 juli 2010 hier geplaatst, maar onderdeel van een voordracht over corruptie die ik heb gehouden op verzoek van NIVRA-VERA op 24 mei 2004. En nog steeds actueel!

In 1997 ontstond grote commotie in het Verenigd Koninkrijk, omdat de Labour Party een donatie van 1 miljoen Britse ponden van Bernie Ecclestone (de Britse Formule 1-magnaat) had ontvangen. Toeval (of niet?), in de week waarin deze gift bekend werd, maakte de Britse minister van Volksgezondheid bekend dat de Formule 1 races niet door het verbod op reclame voor tabaksproducten zou worden getroffen, hoewel de Labour Party de kiezers tijdens de campagne anders had beloofd. De Labour Party heeft dit bedrag teruggestort, maar de discussie over de financiering van politieke campagnes verstomde niet.

Gelijk in Groot-Brittannië en

in de Verenigde Staten al jaren een hevige discussie wordt gevoerd over de financiering van politieke campagnes, zou deze bij ons in de Nederlandse Antillen ook gevoerd mogen worden. De beginselen van behoorlijk openbaar bestuur brengen immers mee dat ambtsdragers zonder verplichte 'last of ruggespraak' het landsbelang of eilandsbelang behoren te dienen en hun oren niet moeten laten hangen naar de 'toevallige grootheden' die hun politieke campagne hebben gefinancierd. Zelfs iedere schijn van belangenverstrengeling dient te worden vermeden.

Afgezien van een verbod op dergelijke financieringen, waaraan natuurlijk nadelen kleven, is er maar één goede

remedie en dat is: transparantie. Ik zou ervoor willen pleiten dat in de Nederlandse Antillen een wettelijke regeling tot stand komt die politieke partijen verplicht om publiekelijk verantwoording af te leggen van giften die zij hebben ontvangen. In Nederland is een politieke partij thans verplicht om een gift die op jaarbasis boven Euro 4537,80 uitkomt en die van een bedrijf of maatschappelijke instelling afkomstig is openbaar te maken (art. 18 Wet subsidiëring politieke partijen). Giften van natuurlijke personen vallen niet onder de openbaarmerkingsverplichting. Ondanks allerlei privacy-argumenten is er wat voor te zeggen om ook die giften openbaar te maken, althans wanneer een bepaald drempelbedrag wordt over-

schreden. Het is ook het overwegen waard om de bedragen die gedoneerd mogen worden aan een maximum te koppelen: bijvoorbeeld 2500 gulden per individu per partij per campagne en 10.000 gulden per bedrijf (groep van bedrijven) per partij per campagne, al dan niet met een overall maximum (bijvoorbeeld natuurlijke personen maximaal 25.000 gulden en bedrijven maximaal 100.000 gulden).

Of er wordt gekozen voor een systeem waarin belangengroepen en bedrijven in het geheel geen donaties mogen doen. Of er komt een systeem waarin er bijvoorbeeld van overheidswege een 'campagnekas' wordt beheerd, waarin iedereen vrijelijk kan storten en die vanuit de algemene middelen wordt

aangevuld, waar politieke partijen voor hun campagne een beroep op kunnen doen, waarbij er natuurlijk wel een adequate verdeelsleutel moet zijn (campagnesubsidie). Denkbaar is ook een maximum aan de uitgavenkant, waardoor voor politieke partijen op voorhand vaststaat hoeveel ze maximaal aan een campagne mogen uitgeven. Ik zeg niet dat het zo moet, maar wel dat het zinvol is om daarover na te denken. (...)

Wordt het anno 2010 niet eens tijd om hier echt werk van te maken? Welke politieke partij heeft lief genoeg om als eerste en vrijwillig volledige openheid van zaken te geven?

KAREL FRIELINK
Curaçao

Antillenhuis getuigt

verhoudingen, nu met de komende veranderingen, wegen extra zwaar. Enerzijds, het "ontwaakt Curaçao's volk", het gebrek aan "gelijkheid" en anderzijds "het intolerant elitair privilege", bij uitstek het aangewezen struikelblok voor de Curaçao'se toonaangevende kapitalistische machten.

De houding van de premier kenmerkt zich door een aanvoelbare schijnvertoning en een uitgemeten dubbelslachtigheid met verwarring van: middel en doel, realiteit en eigen irrealiteit. Blinde eerzucht, die tenslotte leidt tot een overzichtelijk masker, waarachter de premier denkt zich te kunnen verbergen! Het gloriëren van de staatkundige wijziging, getuigt nu meer op een persoonlijke, ingenieuze vernuftigheid van haar kant, dan het vanzelfsprekende wegwijzen van de Nederlandse Antillen als Staat, die zichzelf had moeten opheffen. Staatkundige en politieke successen zijn maar middelen m.b.t. het doel: welvaart voor volk en Land. Het proberen behalen van persoonlijke eer en roem en belangrijkheid als

doel, is ongehoord. Een dergelijk dubbelzinnig streven, zou ook het tegenovergestelde kunnen opleveren en de voortekens daarvan liegen er niet om, zoals gebleken is in het Antillenhuis. Kennelijk zal dit allemaal een worst wezen voor het politieke clubje, zolang consequenties uitblijven! De politiek en de premier juchten de Staatkundige successen toe, maar een verontrust volk staat steeds uitgesloten met lege handen en veel vragen zonder perspectief! Regeren is vooruit zien. Men geeft volmondig toe, dat met het wegvallen van de schulden en rentebetaling, veel geld ter beschikking zal loskomen. Een bestedingsplan daarvoor is onbekend en men zwijgt er in alle talen over. En dit maakt het volk nerveus, immers het is haar geld! Wanneer men nu, drie maanden voor 10-10 beweert dat men er mee bezig is, dan is dit ongeloofwaardig. Het volk is niet meer gek en zegt recht voor zijn raap wat het denkt: "Staatkundige successen zijn voor de politiek, maar het geld is van het volk! Het volk, vertrouwt de controle niet, zolang

het de kat zelf is, die op het spek moet letten".

Wat er zich precies in het Antillenhuis afspeelde gaat nu door als "gebrek aan informatie", maar het is een smoes, een uitvlucht, eigenlijk een gevaarlijk voorwendsel.

Er kunnen nog sensationeler staatkundige successen gesuggereerd worden: "Emily voor Koningin, echter indien het volk geen 'gelijkheid' kent, dan geprivilegieerde elites, dan wil het volk wellicht meer weten hoe de vork in de steel zit, door informatie op te eisen als een begin van iets, waarvan men absoluut niet weet, hoe het zal eindigen! Het volk eist "respect" omdat het nu gaat om zijn geld en niet van anderen of de politiek! Indien men, zij het uit onwetendheid, zij het bij gebrek aan pragmatisme, zich overanderlijk blijft vastklampen aan trots, zelfverheffing, eigenwaan en opgeblazenheid, dan moet men ook rekening houden met: eerst de 'hoogmoed' en vervolgens de 'definitieve ondergang'!

R.L.Willems
Curaçao

Sollicitatie training & Coaching

I AM... Consultancy, Coaching & Training

Bent u niet tevreden met uw huidige functie en durft u niet de stap te nemen om te solliciteren? Of bent u juist actief aan het solliciteren, maar krijgt u telkens afwijzingen en weet u eigenlijk niet waar het aan ligt? Twijfelt u of u wel op de juiste manier solliciteert? Dan biedt I AM... u de nodige en effectieve hulp hierbij.

U kunt kiezen voor een sollicitatietraining, een op maat gemaakte coachingstraject of een combinatie van beiden.

Sollicitatie Training

De aspecten die bij zowel de training als bij het coachingstraject onder de loep genomen zullen worden zijn o.a.:

- Loslaten van de huidige 'comfort zone' en gaan voor nieuwe uitdagingen;
- heroriëntatie van de arbeidsmarkt;
- curriculum vitae en sollicitatiebrief;
- sollicitatie gesprekken;
- psychologische testen;
- onderhandelen arbeidsvoorwaarden.

De training is praktisch georiënteerd en wordt afgestemd op de behoefte van de groep.

Datum, tijdstip & tarief

De training bestaat uit 2 sessies van 4 uur en vindt plaats op zaterdag 7 augustus en zaterdag 21 augustus; van 8.30 uur tot 12.30 uur. Het tarief voor deze training bedraagt ANG 250,- p.p.

Coaching

Afhankelijk van uw eigen behoefte, bieden wij u tevens een op maat gemaakte coachingstraject, hetzij aanvullend op de sollicitatie training of los hiervan.

Contact

Bent u geïnteresseerd in de sollicitatietraining of wilt u verdere informatie omtrent het coachingstraject, dan kunt u ons mailen naar iamcuracao@gmail.com of bellen naar 5189442.

I AM investing in myself, I AM investing in my future!

I AM...